Cena numeru 20 mk.

Nr. 169. Wilno, Sobota 17 grudnia 1921 r. Rok. I.

SŁOWO WILEŃSKIE

Wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych o g. 4-ej pop.

Adres Redakcji i Administracji: WILNO, JAGIELLOŃSKA 10, m. 3. Telefon 536. || Redakcja otwarta od 9-ej rano do 2-giej po południu. Administracja: od 9-ej rano do 3-ej pop.

PRENUMERATA: Miesięcznie z odbiorem w Administracji mk. 400. Z dostarczeniem do domu lub przesyłką pocz. mk. 450. || CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitowy jednoszpaltowy: przed tekst. 150 mk. po za tekst. 70 mk.; w tekście 200 mk. Reklamy za wiersz 150 mk.

Wykaz ulic należących do poszczególnych Komisji Obwodowych patrz na plakatach !!!

Ś. † P.

KAZIMIERZ OKULICZ

inżynier-technolog ob. ziemi Kowieńskiej zmarł po krótkich cierpieniach d. 31 października 1921 r. w Kownie. Nabożeństwo żałobne za spokój jego duszy odbędzie się d. 17-XII, 21 r. w kościele św. Jakóba o godz 8 i pół.

O czem zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych pogrążony w głębokim smutku SYN.

GRUDZIEŃ **17** Sobota.

Dziś — Łazarza B.

Jutro—Gracjana B. W.

Wschód słońca—8.20
Zachód słońca —3.31

TEATRY I WIDOWISKA.

„Polski"—„Nieuczciwi".
„Powszechny"—„Karpaccy Górale".

K I N A:

„Heljos"—„Król Sachary".
„Piccadilly"—Tragedja domu Woroncow.

BIBLJOTEKI I CZYTELNIE.

„Uniwersytecka bibljoteka" otwarta we wtorki, środy, czwartki i piątki od 10—2.

„Uniwersytecka czytelnia" otwarta we wtorki, środy, czwartki i piątki od g. 10—2.

Czytelnia pism i wypożyczalnia książek w Domu Ludowym, Zarzecze 5, otwarte codziennie od godz. 5-tej do godz. 8-ej wiecz.

Czytelnia „Samokształcenie" Im. Tomasza Zana (ul. Św Anny 7, mury św. Michalskie) otwartą jest: od 11 do 2 przed południem (oprócz poniedziałków) od 5½—8 po połud. W niedziele i święta: od 4 do 6 po połud.

Giełda warszawska
z dn. 15 XII-1921.

Na rynku dewizowym przeważała tendencja słabsza na całej linji, zwłaszcza w zaofiarowaniu były dewizy wysokocenne.

Funty szterl. — 13265—13260.
Dolary St. Zjedn. — 3150—3200—3150,
Franki francuskie — 254.
Marki niem. — 18—18.37 i pół—18.25.
Korony austr. — 50.

Życie akademickie.

O odzyskanie pozostawionych w Rosji dokumentów.

WARSZAWA. (Pat.) Ministerstwo Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Zagranicznych zawiadomiło rektoraty, że studenci mogą składać na ręce władzy akademickiej podania celem odzyskania dokumentów, pozostawionych w szkołach rosyjskich. Osoby, niebędące studentami szkół polskich podania w powyższej sprawie powinny składać bezpośrednio do Ministerjum Spraw Zagranicznych. Departament Konsularny Ministerjum Spraw Zagranicznych pośredniczy również w odzyskaniu wszelkich dokumentów wartościowych.

Litwini wobec projektu Hymansa.

(Wap.). Rezolucja wiecu bezpartyjnych, zwołanego w Kownie w sprawie 2 go projektu Hymansa, brzmi jak następuje: Projekt Hymansa nie rozwiązuje bezpośrednio sporu polsko litewskiego o Wilno, faworyzuje bowiem interesy polskie na Litwie, krępuje centralny rząd litewski w Wilnie, tudzież nieprawnie wprowadza język polskiej mniejszości jako oficjalny. Daje ponadto Polakom prawo do wtrącania się w sprawy litewskie, zmusza Litwę do przyjęcia długów Polski, krępuje swobodę rządu, a przytem Litwini mogliby być wciągnięci do wojen, które „imperjalistyczna" Polska wciąż prowadzi ze swoimi sąsiadami. Wobec wyżej wymienionych i wielu innych krzywdzących Litwę punktów, widząc, że Koalicja po zwala pocichu na przyłączenie do projektowanego kantonu Wileńskiego niektórych czysto litewskich ziem, że toleruje nieprawne kroki Polaków, nie usuwa z Wilna Żeligowskiego (?), że Polacy obchodzą się okrutnie z Litwinami w pasie neutralnym, a nawet w Wilnie, projekt zaś Hymansa nie daje gwarancji przeciw krzywdom, doznawanym stale od Polaków, a właściwie wznawia Unję Lubelską, której skutki były tak smutne—wszystko to zważywszy dokładnie, zgromadzeni na wiecu uznali, że projekt Hymansa nie jest dla Litwy.

—:—

Komitet Wileński w Warszawie.

(W.A.P.). W Warszawie powstał Komitet Wileński, który ma na celu przeprowadzenie rejestracji osób, mających prawo udziału w wyborach wileńskich, a zamieszkałych bądź w Warszawie, bądź też poza Warszawą na terytorjum Rzeczypospolitej. Prócz tego, zadaniem Komitetu jest ułatwienie zamieszkującym w stolicy i w państwie polskim mieszkańcom Wileńszczyzny wyjazdu na wybory oraz zgromadzenie funduszu na potrzeby związane z tą akcją. Komitet Wileński rozpoczął już urzędowanie w gmachu Ratuszu. Wybrano prowizoryczny sekretarjat, złożony z pp. Hempla, Gawlikowskiego, Bychowca, Lisowskiego, Wasilewskiego, Objezierskiego i Niedzielskiego. Komitety podobne powstały już w Poznaniu, Bydgoszczy, Toruniu, Krakowie i Brześciu-Litewskim.

Na mocy porozumienia Generalnego Komisarza Wyborczego p. Zabierzowskiego z poszczególnemi ministerjami w Warszawie, mieszkańcy Wileńszczyzny po udowodnieniu prawa głosowania otrzymają bezpłatny przejazd z poszczególnych dzielnic Polski do Wileńszczyzny.

—s—

Wyjazd delegacji białoruskiej do Warszawy.

15 grudnia r. b. wyjechała z Wilna do Warszawy delegacja Zjazdu białoruskiego włościaństwa, organizacji i partji Zachodniej Białorusi dla przedstawienia Naczelnikowi Państwa, Sejmowi i Radzie Ministrów rezolucyj i żądań Zjazdu. W skład delegacji wchodzą Dr. Pawlukiewicz, Aleksiuk i od włościaństwa Kaleczyc, Kasperowicz i Abramczyk.

(Wil. Biel. Pres.).

PAMIĘTAJCIE!
o gwiazdce dla żołnierza i zasilajcie
Komitet Miejski Gwiazdki dla Żołnierza.

Z POLSKI.

Z Sejmowej komisji zagranicznej.

WARSZAWA, (Pat.) Na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych min. Skirmunt zwrócił uwagę, że umowa polsko gdańska jest nowym aktem pokojowego normowania stosunków powojennych. Rzeczpospolita zajęła stanowisko pokojowego uregulowania stosunków z Gdańskiem. Minister wnosi prośbę o ratyfikację umowy. Referent, poseł Grabski proponuje przyjęcie wniosku rządowego. Komisja uchwaliła przedstawić Sejmowi wniosek ratyfikacji. Komisja skarbowo-budżetowa przyjęła projekt ustawy podatku od wzbogacenia się z poszczególnemi poprawkami w brzmieniu zaproponowanem przez komisję. Przyjęto również projekt ustawy w sprawie wypuszczenia trzeciej emisji biletów na sumę 30 miljardów.

Odznaczenie.

Onegdaj odbyła się w Belwederze uroczystość wręczenia gen. Nisselowi „Virtuti Militari". Dekoracji dokonał Naczelnik Państwa. (Pat.)

Zwalczanie knowań przeciwpaństwowych.

WARSZAWA. (Pat.) Sejmowe podkomisje—prawnicza i administracyjna—po wysłuchaniu ministra spraw wewnętrznych uchwaliły odroczyć dyskusję nad projektem ustawy w sprawie zwalczania knowań przeciwpaństwowych, wzywając jednocześnie rząd, aby jaknajprędzej opracował i złożył w Sejmie projekt ustawy, normującej zasadnicze prawa obywatelskie zagwarantowane ustawą konstytucyjną oraz projekt ustawy o stanie wyjątkowym na podstawie 124 artykułu Ustawy Konstytucyjnej.

Frekwencja na uniwersytecie lwowskim.

LWÓW. (Pat.) Liczba studentów zapisanych w bieżącym roku na uniwersytecie lwowskim wynosi 4637.

Przywrócenie dodatku kresowego.

WARSZAWA. (Pat.) Rada ministrów uchwaliła przywrócić od 1 grudnia do odwołania dodatek kresowy dla funkcjonarjuszy państwowych na ziemiach objętych traktatem ryskim.

Powrót p. Karachana.

Przedstawiciel Rosji sowieckiej, p. Karachan, powrócił do Warszawy i zawiadomił min. spraw zagranicznych, że objął urzędowanie.

Echa Zjazdu białoruskiego.

W ubiegłą niedzielę i poniedziałek odbył się w Wilnie Zjazd Białoruski, zwołany przez Centralny Komitet Związku Krajowego, na czele kt. stoi znany działacz białoruski p. Aleksiuk. Zjazd zgromadził przeszło 200 del. z prowincji. Zarówno przebieg zjazdu, jak i powzięte przezeń rezolucje obfitowały w szereg charakterystycznych momentów, to też należy zapoznać z niemi społeczeństwo polskie.

Na przewodniczącego zjazdu został powołany p. Aleksiuk, kt. we wstępnem swem przemówieniu podkreślił, iż naród białoruski zrywa na zawsze wszelkie związki z Rosją i przyszłość swą widzi jedynie w związku z Polską, której część narodu białoruskiego zawdzięcza swe wyzwolenie. Słowa p. Aleksiuka o Naczelniku Państwa Józefie Piłsudskim, jako tym, który dokonał dzieła wyzwolenia, wywołały wśród uczestników zjazdu szczery entuzjazm. Po p. Aleksiuku przemawiał szereg przedstawicieli organizacyj białoruskich, witając zjazd, poczem przystąpiono do obrad.

Charakterystycznem jest, iż próba zwolenników rządu Łastowskiego w Kownie, z ks. Stankiewiczem na czele, zerwania zjazdu wywołała silne oburzenie wśród obecnych i ks. Stankiewicz musiał pośpiesznie uchodzić z zebrania.

Nie będziemy opisywali przebiegu zjazdu, omówimy jedynie ważniejsze rezolucje, kt. zjazd powziął.

Pod względem politycznym zjazd wypowiedział się zupełnie wyraźnie, stając na stanowisku państwowości polskiej i widząc całkowite zaspokojenie swych aspiracyj narodowych w autonomji dla Białej Rusi. *Uznanie państwowości polskiej, połączenie się z bratnim narodem polskim i autonomję dla Białej Rusi* uznał zjazd za podstawę białoruskiej polityki narodowej. Jednocześnie zjazd podkreślił, iż Rosja, jako źródło imperjalizmu, winna być kategorycznie i definitywnie wykluczona ze wszelkich możliwości wejścia z nią w związek państwowy, oraz, że rząd litewski winien być uznany za wroga sprawy białoruskiej.

Również mocno podkreśloną została dążność narodu białoruskiego do przekreślenia traktatu ryskiego, który podzielił terytorjum Białej Rusi, pozostawiając znaczną jej część pod jarzmem bolszewickiem, i prowadzenie do ostatniej możliwości walki, celem zwolnienia tych ziem od niewoli bolszewicko - moskiewskiej. Dalej wysoce znamiennem jest stwierdzenie, iż konstytucja polska gwarantuje narodowi białoruskiemu pełnię jego praw narodowych, wobec czego zjazd wezwał naród białoruski do wzięcia jaknajliczniejszego udziału zarówno w wyborach do Sejmu w Wilnie jak i do Sejmu w Warszawie, celem obrony swych praw narodowych.

Poza uchwałami politycznemi, Zjazd powziął szereg rezolucyj w sprawach szkolnych, gospodarczych i ogólnych.

W sprawie szkolnictwa białoruskiego Zjazd uchwalił domagać się popierania przez Rząd szkolnictwa białoruskiego, tam gdzie ludność sobie tego życzy. W tym celu uchwalono dążyć do utworzenia białoruskiego wydziału szkolnego przy Ministerjum Oświecenia, utworzenia białoruskiego Seminarjum nauczycielskiego oraz utworzenia katedry białoruskiej przy Uniwersytecie Im. Stef. Batorego w Wilnie.

W sprawie rolnej, Zjazd stanął na stanowisku reformy rolnej uchwalonej przez Sejm Polski, domagał się jaknajszybszego wykonania tej reformy, z tem zastrzeżeniem, by przy podziale ziemi, ta ostatnia przeszła w ręce tylko miejscowych włościan, w pierwszym rzędzie bezrolnych i małorolnych.

Pozatem domagano się od rzadu energicznej akcji, celem ukrócenia dewastacji lasów przez prywatnych właścicieli, oraz zwalczania spekulacji ziemią.

W sprawach gospodarczych Zjazd powziął rezolucję, domagającą się od rządu popierania białoruskich kooperatyw oraz wzywającą go do natychmiastowej i wydatnej pomocy zarówno repatrjantom z Rosji Sowieckiej, jak i licznym uchodźcom, którzy znajdują się w niesłychanie ciężkiem położeniu materjalnem.

Celem doręczenia uchwał Zjazdu rządowi Polskiemu, wyjechała do Warszawy delegacja z pp. Dr. Pawlukiewiczem i Aleksiukiem na czele, która ma je złożyć Naczelnikowi Państwa, Marszałkowi Sejmu i Prezydentowi Ministrów.

Witając z radością to nowe zwycięstwo przyjaznego nam kierunku ruchu realnej polityki białoruskiej, życzymy jego przywód com powodzenia w owocnej pracy dla sprawy zbliżenia dwuch bratnich narodów. *W. S.*

Witajcie!

W chwili gdy losy Ziemi Wileńskiej mają się decydować, przybywa do Wilna młodzież akademicka z całej Polski, by stwierdzić swój związek duchowy z młodzieżą wileńską, dodać jej otuchy a zarazem zaczerpnąć mocy i ducha z tego źródła największych naszych tradycyj narodowych.

Prastare mury naszej Wszechnicy, gdzie zjazd swe obrady odbywać będzie, niech natchną młodzież naszą tem gorącem umiłowaniem ideału piękna i prawdy, które 100 lat temu przyświecały promienistej młodzieży wileńskiej.

Niech zniknął wzajemne niechęci i uprzedzenia—niech w imię szczytnych haseł, iż —

W szczęściu wszystkiego
Są wszystkich cele —

młodzież rozpocznie swe obrady.

A wielkie duchy Tych, którzy kochać i cierpieć umieli za miljony, niech obudzą w ich sercach ten prometejski ogień święty, który w pracy dla dobra i szczęścia Polski pozwoli im mierzyć siły na zamiary, a nie zamiary podług sił.

Redakcja „Sł. Wil."

Z Górnego Śląska.

KATOWICE, (Pat.) Komunikat delegacji polskiej podaje: komisja węglowa zakończyła obrady i podpisała ostateczny protokuł. W sprawie węgla, rudy, cynku i ołowiu osiągnięto zupełne porozumienie. W ciągu 15 lat dozwolony będzie wzajemny wolny wywóz tych produktów. Co do rudy żelaznej protokuł ostateczny zawiera dwie propozycje: polską i niemiecką. W komisji prawnej dyskutowano w sprawie interpelacji, dotyczącej brzmienia poszczególnych punktów, które przez obie strony traktowane są odmiennie. Komisja dla spraw związków zawodowych pracowników i robotników odbyła do tąd 5 posiedzeń. Omawiano głównie sprawę działalności związków zawodowych, których siedzibą jest nie tylko G. Śląsk, ale całe terytorjum Niemiec. Delegacja polska żądanie strony niemieckiej odrzuciła. Jutro odbędzie się wspólne posiedzenie komisyj: kolejowej, cyrkulacyjnej i celnej w sprawie drobnego ruchu pogranicznego.

Zainteresowanie wyborami wileńskiemi:

(W.A.P.). Wobec żywego zainteresowania się wyborami wileńskiemi w Warszawie Generalny Komisarz Wyborczy mianował specjalnego urzędnika łącznikowego w Warszawie p. Józefa Twardzickiego, który już rozpoczął urzędowanie.

Z LITWY.

Agitacja przeciwwyborcza.

KOWNO, (Wap.). Osiągnięte zostało ostateczne porozumienie pomiędzy rządem kowieńskim a grupą Łastowskiego w sprawie przeciwdziałania akcji wyborczej na terenie Wileńszczyzny. Rząd litewski na ten cel wypłacił grupie Łastowskiego 6 miljonów marek niemieckich. Agitacja przeciwwyborcza już się rozpoczęła. Wroga ich akcja idzie w dwuch kierunkach: z jednej strony agenci Łastowskiego starają się przedostać do Komitetów Wyborczych, aby tam prowadzić technicznie robotę destrukcyjną, inni zaś agenci mają na celu prowadzenie akcji abstynenckiej wśród szerokich warstw ludności.

— —

ZE ŚWIATA.

Rokowania czesko-austrjackie.

PRAGA. (Pat.) Dzisiaj rozpoczęły się rokowania polityczno-gospodarcze między prezydentem Mazarykiem i prezydentem Heinischem.

Echa przewrotu węgierskiego

PRAGA. (Pat.) Mobilizacja czeska w związku z pobytem Karola Habsburga na Węgrzech kosztowała przeszło 500 miljonów koron. Rząd czeski stara się obecnie o środki pokrycia.

Propaganda bolszewicka w Anglji.

BORDEAUX. (Pat.) Prezes jednego z banków angielskich oświadczył w wywiadzie, że bolszewicy prowadzą w Anglji bardzo żywą propagandę, na którą przesyłają miesięcznie powyżej 30 tysięcy funtów.

Przedstawiciel Litwy na konferencji nadbałtyckiej.

RYGA. (Pat.) Na konferencji państw Nadbałtyckich udają się do Rewla, jako delegaci Litwy: kierownik ministerjum spraw zagranicznych Jurgutis i poseł litewski na Łotwie Zaunius.

Z Rady Ligi Narodów.

GENEWA. (Pat.) Hymans zwołał na 10 stycznia do Genewy posiedzenie Rady Ligi Narodów. Poruszoną będzie decyzja komisarza Gdańska Hardinga w sprawie kontroli Wisły.

Marka polska pójdzie w górę.

Z Zurychu nadchodzi wiadomość, że tamtejsi gieldziarze zaczynają ostrożnie, jednak bardzo intensywnie, zakupywać walutę polską. Popyt został spowodowany coraz większem utrwaleniem zdania, że z chwilą przyłączenia do Polski przyznanych jej na Górnym Śląsku obszarów, marka polska pójdzie znacznie w górę. (Polpr.)

Porady prawne udzielają członkom i sympatykom Polsk. Str. Ludowego Ziemi Wileńskiej, dwaj adwokaci przysięgli — codziennie 10—11, we wtorki i piątki od 12—1. ul. Jagiellońska 10 m. 3.

Sprawy polsko-gdańskie.

Orzeczenie wydziału rozdzielczego.

GDAŃSK. (Pat.) Wydział rozdzielczy, aby zapobiedz mylnej interpretacji poprzednich, orzeczeń ostatecznie orzekł: Polska otrzyma wszystkie sprzęty i narzędzia z fabryki broni w Gdańsku, służące do produkowania broni wojennej i wszystkie maszyny do naprawy broni, oraz maszyny fabrykujące części dodatkowe. Polska otrzyma jednocześnie plany i wzory maszyn oraz narzędzi. Wydział rozdzielczy zwróci się do komisji reparacyjnej z prośbą o przesłanie dokładnej listy przedmiotów, które w myśl traktatu wersalskiego mają być wydane. Lista będzie przedłożoną Gdańskowi i Polsce. Jeżeli strony nie dojdą do porozumienia, zamianują sędziego rozjemczego, który poweźmie ostateczną decyzję.

Interpelacja frakcji polskiej.

GDAŃSK. (Pat.) Frakcja polska wniosła interpelacje do Senatu. Można przypuszczać z oświadczeń niemieckich stronnictw w Sejmie, że Sejm odmówi ratyfikacji układu polsko-gdańskiego. Wobec zakwestjonowania w takim razie zaopatrzenia Gdańska w żywność i surowce, interpelanci zapytują Senat czy wydał zarządzenia na wypadek odrzucenia układu.

JEŻELI CHCESZ, ABY WILNO NALEŻAŁO DO POLSKI —

idź natychmiast z osobistą legitymacją do swej Komisji Obwodowej i sprawdź, czy jesteś zapisany na listę wyborczą, by módz głosować **8** stycznia!!!

60 rocznica zgonu Karola Józefa Lipińskiego.

Nie będzie chyba zbytecznem uprzytomnić sobie w pamięci imię Karola Józefa Lipińskiego, jednego z najsławniejszych muzyków polskich, który przez długi szereg lat cieszył się rozgłosem wszechświatowym, jako fenomenalny skrzypek-wirtuoz i wybitny kompozytor. Urodzony 4 go listopada 1790 r. w Radzynie, w województwie Podlaskiem, już w dzieciństwie wykazywał niezwykły talent muzyczny. Wielkiem szczęściem dlań było, że w bardzo muzykalnym ojcu znalazł zrozumienie swego powołania i pieczołowitą opiekę nad jego rozwojem. Ojciec jego jakkolwiek nie był muzykiem zawodowym — posiadał znaczne wykształcenie muzyczne i był pierwszym nauczycielem muzyki tego niepospolicie uzdolnionego dziecka; następnie bardzo wykształcony artysta-amator Krenes, we Lwowie, był czas jakiś kierownikiem jego studjów muzycznych. Najwięcej wszakże zawdzięczał Lipiński swej pracy samodzielnej nad ciągłem udoskonalaniem swej gry skrzypcowej, a jako kompozytor—pilnemu studjowaniu arcydzieł muzycznych, oraz ich naśladowaniu. W młodym jeszcze wieku tak się wspaniale rozwinął jego talent, że będąc we Lwowie kapelmistrzem opery, a wcale nie grając na fortepjanie — odbywał próby ze skrzypcami w ręku i na nich wskazywał wejście poszczególnych głosów śpiewackich. Tym sposobem zdobył niezrównaną umiejętność gry wielogłosowej i akordowej na skrzypcach. Widząc coraz wyraźniej przyszłość swą na polu wirtuozowskiem, usunął się od kapelmistrzostwa, aby się zupełnie oddać skrzypcom. Kiedy zaczęła—około 1817 r. — rozbrzmiewać wprost fantastyczna sława Paganiniego, natychmiast Lipiński udał się do Włoch, aby usłyszeć tego czarodzieja i z nim się zapoznać. W Piacenzu nastąpiło spotkanie obu artystów, które niebawem doprowadziło do wspólnego występu i grywania na koncertach duetów Pleycha i Kreutzera na dwoje skrzypiec. Na propozycję Paganiniego odbycia wspólnej podróży koncertowej, Lipiński się nie zgodził i udał się samodzielnie do Niemiec, Austrji, Rosji, Francji i Anglji, zdobywając sobie wszędzie niezwykłe powodzenie na koncertach. W roku 1839 został mianowany pierwszym koncertmistrzem znakomitej orkiestry operowej królewskiej i solistą dworu króla Saskiego w Dreznie, stanowisko to bywało zawsze powierzane tylko skrzypkom najpierwszorzędniejszym.

Po dwudziestodwuletniej pracy w Dreźnie, syt sławy i zaszczytów, wycofał się Lipiński w roku 1861 do życia prywatnego i osiadł w majątku swym Urłów, w pobliżu Tarnopola. Niedługo sądzonem było sędziwemu mistrzowi zażywać bytu spokojnego, gdyż 16 grudnia tegoż roku pożegnał się z tym światem, na zawsze. Tradycja o grze Lipińskiego przetrwała w kołach muzykalnych aż dotąd. Posiadał on nie tylko technikę fenomenalną, ale porywał słuchaczów siłą temperamentu i głębokiego uczucia. Będąc gruntownie muzykalnym, również po mistrzowsku grał pierwsze skrzypce w kwartetach klasycznych, jak olśniewał wykonaniem repertuaru wirtuozowskiego.

Z kompozycyj Lipińskiego, będących dotychczas bogatem źródłem do studjów dla skrzypków, pierwsze miejsce zajmuje jego drugi koncert z towarzyszeniem orkiestry, znany pod nazwą „Concert militaire", prawdziwa ozdoba literatury skrzypcowej. Nie utraciły swej wartości i rozmaite inne utwory, szczególnie warjacje g moll, oraz „Caprices" na same skrzypce.

W pozostałej rodzinie Lipińskiego, zdarzało się napotykać wyraźne uzdolnienie muzyczne, ale tak potężnego talentu nie było.

Przy sposobności zaznaczamy, że nasz uzdolniony tłumacz beletrystyki szwedzkiej—p. Konstanty Bukowski jest — po kądzieli — prawnukiem tego mistrza. *—cz.*

TEATRY I MUZYKA.

— **4-ty koncert historyczny**. W niedzielnym koncercie (18 grudnia) w sali „Lutnia" wystąpi, jako solista znany śpiewak-baryton Stanisław Bogucki. Artysta śpiewać będzie z towarzyszeniem orkiestry i fortepjanu arje operowe i pieśni Galla, Masseneta, Karłowicza, Wagnera i in.

Wykonaną też będzie po raz pierwszy w Wilnie symfonja Beethovena № 4, oraz Fantazja Musorskiego „Noc na Łysej górze".

Kasa czynną jest 11 — 1 i 3 — 9.

— **Teatr Polski** daje dwa ostatnie przedstawienia „Nieuczciwych" S. Rovetti'ego w zespole p p.: Grabowskiej, Jastrzębcówny, Muszyńskiej, Zamiłło, Bolkowskiego, Janeckiego, Godlewskiego, Sawickiego i Leśniewskiego, który rzecz tę wyreżyserował. W poniedziałek premjera nader interesującej sztuki w 5 aktach Schönhera p. t. „Djablica" w reżyserji W. Nowakowskiego, który odtworzy również główną postać w otoczeniu p. Bohdańskiej i Szuberta.

— **Teatr Powszechny** gromadzi codziennie liczne zastępy widzów na „Karpackich Góralii". W próbach „Hajduczek".

Budowa pomnika Mickiewicza.

Komunikat Sekretarjatu Komitetu.

Dnia 9 go b. m. odbyło się w pałacu Naczelnika Państwa (Pobiskupim) czwarte z rzędu plenarne posiedzenie Komitetu Budowy pomnika Mickiewicza w Wilnie, zwołane przez prezesa Komitetu gen. Żeligowskiego. W zastępstwie nieobecnego, z powodu niedyspozycji generała, przewodniczył zebraniu wiceprezes Komitetu prof. F. Ruszczyc.

Na wniosek przewodniczącego, uczczono przez powstanie pamięć nieodżałowanego ś. p. prof. L. Janowskiego, jednego z najgorliwszych członków Komitetu Mickiewiczowskiego. Poczem protokóły posiedzeń 2 go i 3-go zatwierdzono. Członek Komitetu dr. Wł. Zahorski złożył do aktów Komitetu ocalone przezeń dokumenty, odnoszące się do podjętej w r. 1906 z inicjatywy „Kurjera Litewskiego" sprawy wzniesienia pomnika Mickiewicza w Wilnie, wraz z autentykiem urzędowego pisma ówczesnego gubernatora Wileńskiego hr. Tatiszczewa, wystosowanego do redaktora „Kur. Lit". Zabrania w niem gubernator zbierania składek na pomnik wileński Mickiewicza.

Odezwę, z którą Komitet ma niebawem zwrócić się do jaknajszerszego ogółu polskiego, napisaną i odczytaną przez red. Czesława Jankowskiego, do ogłoszenia przyjęto.

Wysłuchano sprawozdania Sekcji finansowej i zatwierdzono szereg jej wniosków, między innemi: a) o upoważnieniu skarbnika Komitetu p. Bronisława Umiastowskiego do podnoszenia ofiar, złożonych na budowę pomnika w bankach, wszelkich instytucjach rządowych, społecznych i prywatnych, oraz w redakcjach czasopism; b) o mianowaniu konsula polskiego w Pittsburgu generalnym pełnomocnikiem Komitetu z prośbą o zorganizowanie filji Komitetu na Stany Zjednoczone Ameryki Północnej. Fundusze Komitetu uchwalono lokować w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i upoważniono prezydjum do rozchodowania z tych funduszów sum, niezbędnych na pokrycie bieżących wydatków organizacyjnych.

Powołano do składu Komitetu na członków czynnych: prof. Juljusza Rittingera i p. Józefa Korolca, przewodniczącego Sekcji Finansowej Komitetu.

Kancelarja Sekretarjatu czynna jest w poniedziałki i czwartki od godz. 1-ej do 2-ej po poł. w lokalu udzielonym Komitetowi przez Uniwersytet (Uniwersytecka 3). Skarbnik Komitetu przyjmuje we wtorki, środy, czwartki i piątki w godzinach od 10-ej do 3-ej w lokalu kwestury Uniwersytetu. (Uniwersytecka 3).

Wileńszczyzna pod rządami gen. Żeligowskiego.

(Bilans roczny działalności T. K. R.).

V.

Roboty publiczne w Wilnie.

(Wap.). Roboty publiczne w m. Wilnie i jego okolicach rozpoczęte były 15 listopada 1920 roku i zorganizowane zostały głównie celem przyjścia z pomocą bezrobotnej masie robotników. Z racji drożyzny, a głównie braku materjałów budowlanych i innych, należało rozpocząć te roboty, które były w danym wypadku najwięcej potrzebne i celowe, a jednocześnie nie wymagały użycia materjałów budowlanych, dając razem z tem pracę większej masie robotników.

Magistrat m. Wilna posiadał na składach większą ilość rur wodociągowych i kanalizacyjnych.

Aby wykorzystać ten materjał i zakończyć niektóre ważne linje wodociągowe i kanalizacyjne, rozpoczęte jeszcze przed wojną, zaczęto najpierw roboty wodociągowe, które po wyczerpaniu materjałów technicznych, oraz braku kredytów zostały zakończone w dniu 1. X. 1921 roku. Powyższe roboty dały rezultaty dosyć poważne, gdyż ułożono rur wodociągowych nagół z górą 5 000 metr. na następujących ulicach: Mało Stefańskiej, zaułkach Wingry, Krupniczy, ul. Szpitalnej, Niemieckiej, Trockiej, części Zawalnej i Wileńskiej, Tatarskiej, zaułku Gimnazjalnym, ul. Zarzecznej, części ul. Popowskiej i Połockiej. Oprócz tego ułożony został gazociąg od gmachu Króla Zygmunta Augusta do gmachu Uniwersytetu przy ul. Zakretowej (gmach b. szkoły junkierskiej). Roboty kanalizacyjne rozpoczęte były w dniu 5. I. 1921 roku i zawieszone zostały z dniem 12. XI. 21 r.

Wykonano kanalizację kolonji Montwiłłowskiej, Teatru Miejskiego, gmachu poczty, ogrodu Bernardyńskiego, gdzie odprowadzone zostały kanałem z rur kamionkowych wody podskórne do rzeki Wilejki, gmachu Uniwersytetu przy ul. Wielkiej № 54 i przy moście Zielonym. Na ulicy Wileńskiej urządzono dwie studenki deszczowe.

Nagół złożono rur kamionkowych około 850 mtr.

Poszerzono ul. Wielką przy zbiegu ul. Bakszty około cerkwi i urządzono betonowe ogrodzenie cerkwi, oraz zmieniono chodnik.

Z robót budowlano-remontowych zakończy się wykonanie kapitalnego remontu polskiej ochronki „Charitas", gdzie się uczy około 700 dzieci polskich.

Oprócz powyższego, roboty publiczne były rozszerzone na roboty ziemne i brukowe, zdjęcie na traktach głównych przy ich wyjściu z m. Wilna całkowicie zepsutej drewnianej jezdni ułożonej przez Niemców, oraz oczyszczenie z gruzów wszystkich ogrodów i skwerów miejskich, potem został wywieziony gruz po zburzonej cerkiewce, postawionej przez Murawjewa po 1863 roku, na placu Elizy Orzeszkowej. Na wspomnianych wyżej traktach: Oszmiańskim, Trockim i Połockim, przy ich wyjściu z Wilna wykonano nagół około 7.000 metr. sześciennych robót oraz splantowano jezdnie około 18700 metr. kwadratowych, w tem zabrukowano 110 metr. kwadratowych. Splantowano ze zrobieniem niezbędnych wykopów i nasypów dla przygotowania pod bruk ulic w przedmieściu Sołtaniszki, gdzie nagół wykonano robót ziemnych około 7200 metr. sześciennych, i zabrukowano około 1000 metr. kwadratowych.

Oczyszczono od naniesionego piasku ulice—Antokolską i Targową, gdzie wykonano około 6000 mtr. sześciennych robót ziemnych oraz zabrukowano około 400 mtr. kwadr. Roboty publiczne dosięgły też i m. Nowo-Wilejki, gdzie na trakcie Połockimj zdjęto zepsutej jezdni drewniane około 650 mtr. kwadratowych i po splantowaniu owa jezdnia została wybrukowaną.

Na robotach publicznych liczba pracujących wahała się, najwyższa wynosiła 570 ludzi dziennie, w tem około połowy zdemobilizowanych żołnierzy. Wydatkowano na roboty publiczne około 33 000.000 mk. polskich, a roboty zostały przerwane z dn. 12 XI—1921 roku z powodu braku kredytów.

Kronika miejska.

— **Zdrowie Gen. Żeligowskiego.** (Komunikat urzędowy). Choroba gen. Żeligowskiego przewlekła się. Generał ma ropień w okolicy lewego kolana z zapaleniem pobliskich naczyń chłonnych, wobec czego Generał już od tygodnia nie opuszcza łóżka. Dr. M. Moszyński.

— **Przyjazd dziennikarzy zagranicznych.** (W. A. P.). Jak się dowiadujemy, w związku z akcją wyborczą wkrótce przybędą do Wilna przedstawiciele pism francuskich i angielskich, a mianowicie: „Matin" (Dell), „Journal" (Herbert), „Morning Post" (Vordt), „Times", „Daily Telegraph", „Manchester Guardian", „Dayly News". Prócz tego oczekiwany jest przyjazd dziennikarzy polskich z różnych dzielnic Polski, pomiędzy innemi zbiorowa wycieczka prasy prowincjonalnej.

— **Departament Aprowizacji** postanowiono na plenarnem posiedzeniu T. Komisji Rządzącej z dn. 12-go b. m. zlikwidować do Nowego Roku. Natomiast od 1-go stycznia 1922 r. funkcjonować zacznie Wydział Aprowizacji w Departamencie Przemysłu i Handlu.

— **Gorzelnie Litwy Srodkowej.** Departament Przemysłu i Handlu podaje do wiadomości, iż w myśl Dekretu Nacz. Dow. L. Sr. Nr. 356 wszystkie gorzelnie w obrębie Litwy Srodkowej, niemające przemysłowo-policyjnego pozwolenia na urządzenie i uruchomienie, mają być zamknięte z dniem 6-go stycznia 1922 r.

— **„Samopomoc Akademicka".** Zarząd Bratniej Pomocy U. S. B. podaje do wiadomości, że ukazał się z druku kolejny Nr. 11 „Samopomocy Akademickiej", miesięcznika poświęconego sprawom samopomocowym i gospodarczym polskiej młodzieży akademickiej. Nr. ten poświęcony jest wileńskiemu środowisku; zawiera on bardzo ciekawe artykuły sprawozdawcze z prac „Bratniej Pomocy" Uniwersytetu Wileńskiego, są tam też obszerne wiadomości o istniejących na Uniwersytecie Wileńskim związkach ideowych młodzieży akademickiej. Jest to naogół jedyny informator życia akademickiego we wszystkich jego objawach. Społeczeństwo więc nasze, niejednokrotnie dające dowody swego zainteresowania się życiem tej młodzieży, a będąc zbyt mało poinformowane o szczegółach tego życia, musi się zainteresować tego rodzaju czasopismem, a szczególnie numerem 11 tym, omawia bowiem on sprawy młodzieży Uniwersytetu, los którego najbardziej społeczeństwo wileńskie obchodzić może.

Miesięcznik ten nabywać można w Sekretarjacie „Bratniej Pomocy" (ul. Wielka 22) codziennie w godz. 7—9 wiecz., oraz w Księgarni Stow. Naucz. Pol.

— **W Uczelni Powszechnej im. Tomasza Zana P. M. Sz.** (ul. św. Anny 7). W sobotę dnia 17-go o godz. 7 wiecz. drugi wykład T-wa Krajoznawczego z cyklu wykładów o Sląsku: „Dzieje Sląska". Prelegent prof. Kaz. Chodynicki.

— **Kursy dla rzemieślników.** „Departament Oświaty w dniu 19 grudnia o godzinie 6 wieczorem otwiera dokształcające K u r s y d l a r z e m i e ś l n i k ó w w lokalu szkoły powszechnej „Świat", M. Pohulanka № 8. Program kursów: Wydział ogólny: rysunek i kreślenie ogólne (2 godziny tygodniowo), zasady buchalterji i korespondencji (2 godziny tygodniowo), arytmetyka, geometrja (3 godziny tygodniowo), towaroznawstwo i geografja handlowa (1 godz. tyg.), nauka o Polsce i język polski (4 godz. tyg.), specjalne przedmioty dla stolarzy: meblarstwo (2 godz. tyg.), rysunek i kreślenie (2 godz. tygodn.); dla krawców: krój (6 godz. tygodn.).

Zapisy przyjmują się codziennie na kursach od godz. 7 — 8 wieczorem.

— **Kwesta dla najbiedniejszych.** Biały Krzyż chcąc przyjść z pomocą rodakom naszym powracającym z Rosji w zupełnej nędzy, pozbawionym ubrania, obuwia, bielizny, gdyż wszystko w drodze wyprzedać musieli za trochę żywności, urządza kwestę mieszkaniową od 16 12 do 23-12 włącznie. Biały Krzyż prosi, by wymagano od kwestujących pokazania legitymacji B. K., oraz brano pokwitowanie za darowane przedmioty. Wszelkie dary są pożądane i przyjęte będą z wdzięcznością.

— **Karnawał w Wilnie** zapowiada się hucznie. W dniu 5 stycznia ma się odbyć niezwykła zabawa *Ligi żeglugi Rzeczpospolitej Polskiej*. Urządza bal przedstawicielstwo wileńskie i zapowiada szereg niezwykłych niespodzianek i atrakcji niebywałych w Wilnie. Pracują nad programem siły artystyczne. Bilety u Gospodyń. Połowa dochodu na reemigrantów.

— **Z półek księgarskich.** Najmilszym upominkiem gwiazdkowym tak dla dziecka, jak i dla dorosłego powinna być książka. Jakkolwiek w dziedzinie wydawnictw ozdobnych dają się odczuwać obecnie w księgarstwie polskiem wielkie braki, to jednak księgarnia J. Zawadzkiego zdołała zgromadzić na gwiazdkę większy wybór dzieł albumowych i ozdobnie oprawnych, a ceny tych książek są bardzo umiarkowane w stosunku do tego, jak podrożały inne artykuły od wybuchu wojny. Literatura dziecinna reprezentowana jest w tym roku niezwykle obficie, gdyż księgarnia posiada szereg nowości gwiazdkowych (oraz nowych wydań) znanych i poczytnych autorów: Słońskiego, Przyborowskiego, Umińskiego, Rabskiej, Vernego etc. etc.

Również bogato zaopatrzony jest dział kalendarzowy, a wybór ścianek kalendarzowych—ogromny.

Wydawca P. Narbutt. Drukarnia „Lux", ul. Gen. Żeligowskiego № 1. Tel. 202. Redaktor odpowiedzialny Justyn Cywiński.